

ACC. N:R M. 14665:1-4

Landskap: *Blekinge* Upptecknare: *Agneta Sundelöf, Lund*
Härad: *Östra* Berättare: *Per Alfred König*
Socken: *Törhamn* Berättarens yrke: *f.d. mästерботs*
Uppteckningsår: *1958* Född år *1876* i *Törhamn*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-4

LuF 73

Per Alfred König är pensionerad mästerlots och har hela sitt liv botat på Inlängan, utom de 8 mån. han måste praktisera som sjöman för sin lotsutbildning, och tiden på lotsskolan.

LUF 73

"Kontakten med stan har, även innan den reguljära trafiken började, varit god. Man seglade och rodde dit för att sälja sin fisk, för att handla eller om någon var sjuk. 1 -2 gånger i veckan kom man in.

* Torhamn m.

Nu är det daglig förbindelse med 'Östra skärgården', som är öbefolkning en egen båt. Innan den var det Ångslupsbolagets båtar, som lade till i Grebbegården, Torhamn och på Ytterön.

Någon riktig handelsbod har vi aldrig haft här på Inlängan. En gång fanns det en gumma som hade lite varor; hon for in till Per Holgersson i Grebbegården och köpte kakor, polkagrisar, kaksocker, snus och lite smått. Under första världskriget fanns det en lite bod, som en man hade, men den var det inge vidare med den heller. Men handelsboden på Ungskär har funnits så länge jag minns.

Bystämman har så vitt jag vet inte funnits här.

Den enda andelsföreningen är Andelsfisk, som funnits i många år i Karlskrona.

Här fiskade, eller vrok man, som de sade förr, sill, torsk och ål. Förr kunde de inte gå så långt ut med sina små båtar, så det blev mest inomskärsfiske. Men det var och är bra, och

med de båtar de har nu, kan de ju gå ända till polska kusten.

Den första motorbåten, fiskeknubb som vi kallar dem, hade Johan Karlsson och det var redan 1918. Men före 1923 var det inte många här. Nya båtar skaffade man sig därför att man såg att andra hade och att det lönade sig.

Väg har här inte funnits förrän 1949, då Vägförvaltningen gjorde en och åtog sig att hålla den. Tidigare fick vi hoppa som höns på stenarna, och jag förstår inte att det aldrig hände någon olycka. Men det gjorde det inte, inte ens med de gamla.

Åkdon fanns ju inga, men sen vägen blivit klar, har alla skaffat sig cyklar.

För 50 år sen ungefär fick vi hämta posten i Torhamn. Det fanns ingen ordnad postgång, men barna turades om att fara in och hämta, och sen fick var och en hämta sin post hos den som sist varit till Torhamn. Men mycket post var det ju inte.

Förr hade man här lite jordbruk bredvid. Det var 9 familjer som delade på 3 lyckor: Sandlyckan, Ljunglyckan och Nya lyckan kallade vi dem. Jorden var inte styckad, utan man skötte den tillsammans, och delades sen grödan. Då fanns det t.o.m. häst här. Vi hade en vit häst, som fick räcka för alla. Men det är igenväxt nu sen 70 år tillbaka minst. Fisket blev mer lönande och ingen ville ha besvär med jorden.

Då hade alla djur också, 3 - 4 kor till vart hus och

får, grisar, höns och ankor. Men nu har här inte funnits en gris på 15 år. Det är ju mycket bekvämare att få den mjölk man behöver med på båten var kväll. Och inte lönar det sig att hålla andra djur heller, tycker de unga, det är bara besvärligt.

Före första världskriget hade vi stenhuggeri här på Inlängan. Det hade 52 man anställda första året och här kom folk från fastlandet hit och arbetade. Alla pojkar började arbeta där så snart de konfirmerat, ja, t.o.m. dessförinnan. Då gick fisket helt tillbaka, men när sen Tyskland inte hade råd att ta ~~gxaxxxx~~ gatsten härifrån, bar sig inte stenhuggeriet. Folk fick flytta härifrån och de som blev kvar fick ta upp fisket igen. Då och redan tidigare var det många som for till Amerika. Jag har själv 3 barn som farit ut, och den älsste är kvar ännu. Inte var det så mycket för födans skull de for ut, de ville ut och se världen med egna ögon. En gång bodde här 250 personer på Inlängan, nu är det knappt 50 kvar.

Den första tidningen jag hade var Blekinge - Kuriren. Den hade jag i två år, men sen kom 'Länets' och den har jag haft sen dess. Så fanns 'Brokiga bladet', fast det var ju mera nån slags serietidning, trots att nyheterna stod i det.

Jag gick i skola för en lärarinna vi kallade 'Skolemamma'. Hon var den först lärarinna här och höll skola i 2 - 3 månader, sen fick vi vara ~~fix~~ fria --- allt efter hur hon fick för sig. Sen kom Jonas Pahlsson, men honom gick aldrig jag för. Han hade egentligen skola i Torhamn och seglade själv ut i sin

båt och höll skola i skolhuset ett tag. Det var väl en 45 år sen han var här, och efter honom blev det en ordinarie lärare. I ungefär 25 år har barnen nu fått fara till Ungskär och gå i skolan där.

Förr for alla in till kyrkan och hörde gudstjänsten. Självtog jag lotsbåten och for in med alla som ville följa med. Men det där avtog, och jag hade till sist svårt att få några med mig in. Prästerna kom och kommer också hit ut och håller möte. De kom även extra ut för att döpa barnen.